

Νοούν

**Ακούω...
Βλέπω...**

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΓΙΟΛΑΝΤΑ

Απεβίωσε σε ηλικία 85 ετών η διεθνώς καταξιωμένη μεσόφωνος Γιολάντα ντι Τάσσο (Τατσόγλου), η οποία πρωταγωνίστησε στην Εθνική Λυρική Σκηνή από το 1964 (εμφανίστηκε στην «Κάρμεν») έως τα μέσα της δεκαετίας του 1990. Με σπουδές στην Ακαδημία της Αγίας Καικιλίας

στη Ρώμη εμφανίστηκε, εκτός άλλων, ως Σαρλότ (Βέρθερος), Πρίγκιπας Ορλόφσκι (Η νυκτερίδα), Ροζίνα (Ο κουρέας της Σεβίλλης), Τζοβάννα Σεϊμούρ (Αννα Μπολένα), Πρετσιοσίλα (Η δύναμη του πεπρωμένου), Ιζαμπέλα (Η Ιταλίδα στο Αλγέρι), Φενένα (Ναμπούκο) κ.ά. Πρωταγωνίστησε δε στα θέατρα Σαν Κάρλο της Νάπολι, Μπελίνι της Κατάνια, στη Σκάλα του Μιλάνου, καθώς και σε Ολλανδία, Δανία, Γαλλία, Γερμανία, Μεξικό, Ισραήλ κ.ά.

ΓΕΥΣΗ ΑΠΟ «ΒΑΣΙΛΙΑ»

Ο συγγραφέας Χρήστος Χωμενίδης διαβάζει την ερχόμενη Κυριακή (στις 18.00) ένα απόσπασμα από το βιβλίο του «Ο Βασιλιάς της» (Εκδ. Πατάκη) στο πλαίσιο των podcasts που μεταδίδονται από την ιστοσελίδα του www.dithipi.gr και με παράλληλη μετάδοση από το Κανάλι 1- Δημοτική Ραδιοφωνία Πειραιά (90.4 FM).

ΕΝΑ ΝΕΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Το νέο Αρχαιολογικό Μουσείο της Χαλκίδας «Αρέθουσα» εγκαινιάζεται την ερχόμενη Κυριακή (19.30) από την υπουργό Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη και από την επόμενη ημέρα ανοίγει για το κοινό με τη μόνιμη έκθεση που επιμελήθηκε η Εφορεία Αρχαιοτήτων Εύβοιας. Το Μουσείο, στην περιοχή του Αγίου Στεφάνου, στεγάζεται σε βιομηχανικό κτίριο που είναι κρυμμένο μνημείο. Η έκθεση εμπλουτίζεται με διαδραστικό χάρτη περιήγησης σε θέσεις αρχαιολογικού ενδιαφέροντος στην Εύβοια και στη Σκύρο, ντοκιμαντέρ και πολυμεσικές εφαρμογές.

ΤΑΙΝΙΕΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου (ΕΚΚ) ανακοινώνει την έναρξη της «Ψηφιακής Πλατφόρμας Κινηματογραφικών Ταινιών για τα Σχολεία» στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Επιδίωξη είναι να υποστηριχθεί το έργο του εκπαιδευτικού, με την αξιοποίηση του κινηματογράφου ως διδακτικού εργαλείου. Στο πλαίσιο αυτό, προβέπονται τουλάχιστον 92 διεθνείς και ελληνικές ταινίες (μυθοπλασία, ντοκιμαντέρ, animation). Η καθημέρια θα συνοδεύεται από σχετικό εκπαιδευτικό υλικό και η επιλογή θα γίνει με την εποπτεία του ΕΚΚ. Η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη είναι ύψους 1.418.964 ευρώ.

Στον τελικό της Eurovision η Ελλάδα

Στο ρυθμό του «Last dance» χόρεψε χθες βράδυ η Ευρώπη. Η Στεφανία, η εκπρόσωπος της χώρας μας στον 65ο Διαγωνισμό Τραγουδιού της Eurovision, προκρίθηκε από τον δεύτερο ημιτελικό στον μεγάλο τελικό του Σαββάτου. Στη σκηνή του Ahoj Arena του Ρότερνταμ, η 18χρονη τραγουδίστρια ερμήνευσε το κομμάτι που έγραψαν οι Δημήτρης Κοντόπουλος, Arcade και Σάρον Βον. Τις εντυπώσεις έκλεψε η χορογραφία που ετοίμασε ο Φωκός Ευαγγελινός και στηρίχτηκε σε οπτικά εφέ επαυξημένης πραγματικότητας. Μαζί με την Ελλάδα προκρίθηκαν επίσης οι Αλβανία, Σερβία, Βουλγαρία, Μολδαβία, Πορτογαλία, Ισλανδία, Άγιος Μαρίνος, Ελβετία και Φινλανδία.

Η λαϊκή τέχνη των

Ο ομότιμος καθηγητής Κλασικής Αρχαιολογίας Πέτρος Θέμελης συγκέντρωσε σε έναν τόμο αντιπροσωπευτικά δείγματα ακρόπρωρων από την περίοδο της Επανάστασης κι έπειτα

ΤΗΣ ΜΑΙΡΗΣ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ

Ορθώνεται άφοβη μπροστά στο ανεξερεύνητο πέλαγο. Καρφωμένη στην πλώρη είναι η προσωποποιημένη ψυχή του καραβιού που διώχνει το κακό, προστατεύει το πλήρωμα, φέρνει πλούτη και δύναμη στον καραβοκύρη, αλλά και τη νίκη σε καιρό πολέμου. Καλοσυνάτη και γαλήνια ακούει στο όνομα «ακρόπρωρο» και οι περισσότεροι από εμάς τη γνωρίζουμε ως «φιγούρα» ή «γοργόνα». Αυτό το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό κάθε – κυρίως – ξύλινου πλοίου με τα ζωηρά χρώματα και χωρίς βαθιά κοιλώματα, ώστε να κυλά χωρίς εμπόδια στο κύμα, με τα λιτά χαρακτηριστικά και τις με προσοχή αποδοσμένες λεπτομέρειες από το χέρι του λαϊκού τεχνίτη, έχουμε συνηθίσει να το βλέπουμε αποκομμένο από τη φυσική του θέση, με αποτέλεσμα συχνά να χάνει την ορμή και τη ζωντάνια του. Η ξεχωριστή του ιστορία ξετυλίγεται μέσα από τη μελέτη «Καραβοκύρηδες και Ακρόπρωρα του 1821» (εκδ. Καπόν) που φέρει μια υπογραφή-έκπληξη: του αρχαιολόγου, καθηγητή και ανασκαφέα της καλύτερα σωζόμενης ελληνιστικής πόλης στην Ελλάδα, της Αρχαίας Μεσσήνης, Πέτρου Θέμελη. Γέννημα του νέου πολιτικού, οικονομικού και κοινωνικού κλίμα-

τος που δημιουργήθηκε στα χρόνια της Τουρκοκρατίας στα μέσα του 18ου αι. και στις αρχές του 19ου αι. το νεοελληνικό ακρόπρωρο είναι παρακλάδι του ευρωπαϊκού και συχνά στη μορφή του σμίγει «ο θρύλος του Μεγάλου Αλεξάνδρου με τον ήρωα του Αγώνα, τον εκπρόσωπο της νεοελληνικής λεβεντιάς με την αγνή και αγέρωχη έκφραση», όπως μπορεί να διακρίνει κάποιος και στον Άρη, τον μυθολογικό θεό του πολέμου, που κοσμούσε τη ναυαρχίδα του Ανδρέα Μιαούλη, ένα από τα παλαιότερα νεοελληνικά ακρόπρωρα που έφτασαν ως τις μέρες μας.

Από το μπούστο του «Θεμιστοκλή» – που επιχειρεί να προϋδεάσει ότι όπως ο αθηναίος στρατηγός κατατρόπωσε τον περσικό στόλο έτσι και οι Έλληνες θα νικήσουν τους Τούρκους – που δέσποζε στο πλοίο του Δημητρίου Βούλγαρη ως τον στεφανωμένο «Λυκούργο» (κατά άλλους Επαμεινώνδα) στο σκαρί του Βασιλείου Λαζάρου Ορλώφ και από τη ραδινή γυμνόστηνη γυναικεία μορφή που κοσμούσε την κορβέτα της Μπουμπουλίνας «Αγαμέμνων» – φαίνεται πως το ακρόπρωρο παρέμεινε από την εποχή που το πλοίο ήταν εμπορικό και ονομαζόταν «Σπέτσει» – ως την «Ασπασία» που καθοδηγούσε το πλοίο του Γεωργίου Σάντου, ο Πέτρος Θέμελης μας επισημαίνει λεπτομέρειες και χαρακτηριστικά της υδραϊκής και της σπετσιοτικής ομάδας ταγιαδόρων (ξυλογλυπτών), που εργάστηκαν για τα

Δημιουργία του γλύπτη Ιωάννη Κόσσου είναι κατά τον Πέτρο Θέμελη το ακρόπρωρο του πλοίου «Άρης» του Αναστασίου Τσαμαδού. Το ακρόπρωρο κοσμούσε το πλοίο από το 1879 έως το 1913

Εργο ανεξάρτητου εργαστηρίου ξυλογλυπτικής των Σπετσών θεωρείται ο Ποσειδώνας με την υψωμένη τριαινα

Εργο υδραίων καλλιτεχνών θεωρείται ο «Θεμιστοκλής» από το ομώνυμο πλοίο του Δημητρίου Βούλγαρη με κυβερνήτη τον Αντώνιο Κριεζή

Από το χέρι του εκ Μήλου φημισμένου ταγιαδόρου Μιχάλη Μιχελή εκτιμάται πως βγήκε ο Σόλων, από το ομώνυμο μπρίκι του Γεωργίου Πάνου

Επανεκκίνηση με επιδότηση και 75% ζητούν διοργανωτές συναυλιών, θεατρικοί παραγωγοί

Την επανεκκίνηση των θεαμάτων αλλά με στήριξη από την πολιτεία ζήτησαν χθες σε κοινή συνέντευξη Τύπου (μέσω Zoom) ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Διοργανωτών Πολιτιστικών Εκδηλώσεων και η Ένωση Θεατρικών Παραγωγών. Λίγο πριν από το ολικό άνοιγμα των πολιτιστικών χώρων στις 28 Μαΐου, οι εκπρόσωποι της ελεύθερης αγοράς έκαναν λόγο για τη βιωσιμότητα των παραγωγών τους εξαιτίας των περιοριστικών μέτρων αλλά και των συνεπειών της πανδημίας. Η πρόεδρος

του ΠΣΔΠΕ Κατερίνα Σταματάκη υπέδειξε εκ νέου την αύξηση του επιτρεπόμενου ποσοστού κωρπηκότητας από 50% σε 75%, όπως ισχύει για τους θερινούς κινηματογράφους. Επίσης, ζήτησε την οικονομική ενίσχυση του κλάδου για την επανεκκίνηση, όπως έγινε σε τουρισμό και εστίαση, αλλά και τη δωρεάν διάθεση των θεάτρων ή την επιδότηση του ενοικίου από το υπουργείο Πολιτισμού. Επιθυμητή θα ήταν η αναστολή πληρωμής του τέλους ΤΑΠ για ακόμα μία χρονιά,

όπως και η παροχή μιας δημοσιονομικής λύσης για τη συμμετοχή των ιδιωτών παραγωγών στα προγράμματα επιδότησης του υπουργείου μαζί με τις ΑΜΚΕ. Από την πλευρά τους ο Γρηγόρης Βαλτινός και ο Διονύσης Παναγιωτάκης, εκπροσωπώντας την Ένωση Θεατρικών Παραγωγών, στάθηκαν στην επιδότηση των εισιτηρίων των καλοκαιρινών παραστάσεων και στην επιδότηση των κενών θέσεων μαζί με την αγορά έργων από την πλευρά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. **Δ.Μ.**

ακροπρώρων

50 πλοία της Υδρας και τα 44 των Σπετιών τα οποία πήραν μέρος στον Αγώνα. Αντιθέτως, από τα 40 σκάφη των Ψαρών δεν έχουν σωθεί ίχνη και μια ελάχιστη εικόνα ενδεχομένως να δίνει το γυναικείο ακρόπρωρο με ένα ειλητήριο στο αριστερό χέρι που βρίσκεται στο σπίτι

INFO

Πέτρος Θέμελης, «Καραβοκρήνες και Ακρόπρωρα του 1821», εκδ. Καπόν, σελ. 112, τιμή 15,74 ευρώ

του Εμμανουήλ Ροΐδη στη Χίο και πιθανόν ανήκε στο μπρίκι «Χίος». Και έτσι την τρίτη θέση σε σημασία και αριθμό σωζόμενων ακροπρώρων παίρνει το Γαλαξίδι, με απεικονίσεις αποκλειστικά γυναικείων μορφών.

ΗΤΕΧΝΙΚΗ. Τολμρούς διασκελισμούς και έντονες χειρονομίες δεν δοκίμαζαν να αποδώσουν στα καμω-μένα από κορμό πεύκου ή δρυός (που κόβονταν εξαρχής λοξά για να έχουν κλίση προς τα εμπρός) έργα τους οι έμπειροι ταγιαδόροι, ώστε να μην υπάρχουν προεξέχοντα και

κατά συνέπεια εύθραυστα μέλη. Και στις περιπτώσεις που ο καλλιτέχνης ήθελε να σκαλίσει τη μορφή με υψωμένο το δεξί χέρι συνήθως, δούλευε το μέλος αυτό σε χωριστό κομμάτι ξύλου έτσι ώστε στην τρικυμία να αφαιρεθεί και να επανατοποθετείται όταν το πλοίο έμπαινε στο λιμάνι κι έπρεπε να αναδειχθεί η μεγαλοπρέπιά του.

Τα ακρόπρωρα – η ιστορία των οποίων σύμφωνα με τον συγγραφέα είναι άρρηκτα δεμένη με την ιστορία της ίδιας της ναυσιπλοΐας, με τις ρίζες τους να χάνονται στα βάθη της προϊστορίας – επέζησαν για ένα διάστημα ως τις αρχές του 20ού αι. παρά το γεγονός ότι λίγο πριν από το 1900 η χρήση του ατμού ως κινητήριας δύναμης είχε γενικευθεί και το ατσάλι είχε αντικαταστήσει οριστικά το ξύλο. Τα πρώτα σιδερένια ατμόπλοια, πολεμικά, εμπορικά ή επιβατικά, κυρίως φρεγάτες και κορβέτες που κατασκευάζονταν στην Αγγλία, στη Γερμανία, στη Δανία και στις Ηνωμένες Πολιτείες, έφεραν ακόμη ακρόπρωρο, ώστε να απαλύνεται κάπως ο φόβος που προκαλούσαν οι σιδερένιες μηχανές, χωρίς όμως να καταφέρουν να επιβιώσουν.

Η γυμνόστηθη γυναικεία μορφή κοσμούσε το πλοίο της Μπουμπουλίνας «Σπέτσαι», το οποίο στη διάρκεια του Αγώνα μετονομάστηκε σε «Αγαμέμνων»

Ενας ολόσωμος ρωμαίος πολεμιστής με κράνος, θώρακα και χλαμύδα είναι το ακρόπρωρο του ατμόπλοιου «Καρτερία», πιθανόν αγγλικής κατασκευής

Στις 9 Ιουνίου ανοίγει η αυλαία για τις live βραδιές στον κήπο του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών

Βιβάλντι, σινεμά, ελληνική τζαζ και stand up comedy

Οι εκδηλώσεις στον Κήπο του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών για Ιούνιο και Ιούλιο

Ανοιχτός για το κοινό θα είναι για ένα ακόμα καλοκαίρι ο κήπος του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών. Με υποχρεωτική χρήση μάσκας και καθίσματα σε αποστάσεις ασφαλείας, όλο τον Ιούνιο και τον Ιούλιο ετοιμάζεται να φιλοξενήσει όλους εκείνους που στερήθηκαν τη ζωντανή μουσική τον προηγούμενο χειμώνα. Σύμφωνα με το πρόγραμμα, η αυλαία για τις live βραδιές ανοίγει στις 9 Ιουνίου με τη συναυλία της Καμεράτας - Ορχήστρας των Φίλων της Μουσικής, σε όργανα εποχής υπό τον Μάρκελλο Χρυσικόπουλο, σε ένα από τα αγαπημένα έργα της κλασικής μουσικής, τις «Τέσσερις εποχές» του Αντόνιο Βιβάλντι. Δύο ημέρες μετά, το μουσικό κλίμα αλλάζει, με την τραγουδοποιό Ειρήνη Σκυλακάκη να παρουσιάζει κομμάτια από την καινούργια της δισκογραφική δουλειά (11/6), ενώ στις 17 Ιουνίου η ατμόσφαιρα γίνεται πιο έθνικ, με τη Sugahspank!, τον Blend Mishkin και τους Roos Evolution. Στη Γιορτή της Μουσικής (21/6), στη σκηνή του κήπου θα συναντηθούν οι Athens Classical Players, το σύνολο εγχόρδων της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών, το συγκρότημα Encardia με μουσική και τραγούδια από την ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου και το γυναικείο σύνολο Chóres της Μαρίας Σάττι. Ο Ιούνιος θα κλείσει με βωβό κινηματογράφο και τη θρυλική ταινία «Sunrise» του Φρίντριχ Βίλχελμ Μουρνάου, ένα από τα σημαντικότερα φιλμ του παγκόσμιου κινηματογράφου. Η ταινία θα προβληθεί συνοδεία ζωντανής μουσικής και με αυτοσχεδιασμούς από τον πιανίστα Μάνο Κιτσόπουλο. Ο Ιούλιος θα μπει στον κήπο με τη συναυλία Αλέξανδρος Δράκος Κτιστάκης – «Οι κύκλοι ζωντανά στον κήπο του Μεγάρου». Εδώ, ο γνωστός τζαζίστας ντράμερ και οι ερμηνευτές Δήμητρα Σελεμίδου και Παναγιώτης Λάμπουρας, πλαισιωμένοι από τζαζ κουαρτέτο καθώς και 10μελή ορχήστρα, συστήνουν στο

κοινό τα κομμάτια του τελευταίου δίσκου του γνωστού δεξιότεχν. Τη μουσική διεύθυνση της βραδιάς θα έχει ο Στάθης Σούλης (2/7). Μία εβδομάδα αργότερα, η Κατερίνα Πολέμη φέρνει «Λουλούδια στον κήπο» και υπόσχεται στους θεατές ένα χαρούμενο μουσικό ταξίδι στις γειτονιές του κόσμου συντροφιά με τη Μαρία Παπαγεωργίου, την Παυλίνα Βουλγαράκη, τον Θέμο Σκανδάμη και τον Δημήτρη Κόψη (9/7).

TZAZ. Στις 12/7 οι θεατές θα κινηθούν προς πιο τζαζ ρυθμικά μονοπάτια με τον Γιώργο Κοντραφούρη και το Τρίο του να παρουσιάζουν την τελευταία τους δισκογραφική δουλειά με τίτλο «The passing». Σε μια εύθυμη βραδιά stand up

INFO

Εναρξη προώλησης για τις συναυλίες τη Δευτέρα 24 Μαΐου στη διεύθυνση www.megaron.gr, στο τηλέφωνο 210-7282.333 και σε όλα τα καταστήματα Public. Τιμή εισιτηρίου: 15 ευρώ. Οι συναυλίες θα ξεκινούν στις 21.00

comedy, η Κατερίνα Βρανά φέρνει στον κήπο τις καλύτερες στιγμές των τριών επιτυχημένων παραστάσεών της (14/7). Αργότερα, το σόου «Floating» με τον συνθέτη και περφόρμερ Theodore φέρνει κομμάτια από όλη του τη δισκογραφία και συνθέσεις από το επόμενο άλμπουμ του που θα ερμηνεύσει για πρώτη φορά στον κήπο (16/7). Η Πέννη Μπαλτατζή επιστρέφει στον κήπο με guest τον ελληνοβρετανό καλλιτέχνη D3lta και ξανασυστίνει στους φίλους της το νέο της μουσικό «Ραντεβού στον κήπο!» (19/7). Η αυλαία των φετινών συναυλιών κλείνει στις 21 Ιουλίου με την Ελλη Πασπαλά που με την αισθαντική φωνή της θα χαρίσει στο κοινό μια όμορφη βραδιά με τίτλο «Σαν στον κήπο μου», παρέα με δύο αγαπημένους συνεργάτες της, τον Ντέιβιντ Λιντς και τον Τάκη Φαραζή.

ΔΙΟΝΥΣΙΑ ΜΑΡΙΝΟΥ